PYHIEN SERGEIN JA
HERMANIN VELJESKUNTA

Jäsenkirje 2/2020

Helsinki 18.5.2020

Tänä päivänä me rakennamme Nooan kanssa hengellisen arkin ja kohotamme kätemme sinun puoleesi, Herra: Armahda meitä ihmispoloisia, sillä Sinä annoit lupauksen Nooalle kyyhkysen lehvässä ja taivaan kaaressa, ettei ahdistuksen tulva meitä täysin hukuttaisi!
Sinuun turvaten me veisaamme:
Iloitkaa, sillä Herra on pelastuksen vuori; iloitkaa, sillä Hän on laupeuden luja linnake.
Iloitkaa, sillä Valtias hillitsee halujen liekin; iloitkaa, sillä Herra sammuttaa syntiemme polttavan lieskan.
Iloitkaa, sillä Herrassa on vahva pelastus; iloitkaa, sillä Hänessä on epäröivien vahvistus.
Iloitkaa, sillä Jumala kutsuu pelastuksen satamaan; iloitkaa, sillä Hän johdattaa ahdingosta avaraan maahan.
Iloitkaa, sillä Herra hallitsee ikuisesti; iloitkaa, sillä Jumalan on kunnia ainaisesti.
Iloitkaa, Herran lohdutusta etsien; iloitkaa, rauhan Ruhtinaan luona viipyen.
Kiitetty olkoon Herra, minun kallioni ja linnani hädän hetkellä! (3. Iikossi)

Kristus nousi kuolleista - Totisesti nousi!

Yllä oleva teksti on katkelma akatistoshymnistä Kaikkivaltiaalle koettelemuksen aikana. Akatistos on syntynyt oman kirkkomme piirissä ja Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa Leo on siunannut tekstin koekäyttöön Helsingin hiippakunnassa. Akatistoksen ensiesitys oli Uspenskin katedraalissa 28.4.2020.

Elämme poikkeuksellisia aikoja, eikä kukaan tiedä kuinka kauan koronaepidemiaan liittyvät rajoitukset kestävät. Seurakunnat toimittavat minimikokoonpanolla jumalanpalveluksia, joita striimataan nettiin, mutta muu seurakunnallinen toiminta on lähes pysähtynyt – näin myös veljeskunnan alaosastotoiminta. Näin ei kuitenkaan tarvitse olla. Ilomantsissa on lähdetty ennakkoluulottomasti ja rohkeasti kokeilemaan **etätiistaiseuraa!**

Kaikilla ei ole tietokonetta tai älypuhelinta, joiden kautta skype-, teams- tai zoom-palaverit onnistuisivat. Niinpä Ilomantsin kirkkoherra **Ioannis Lampropoulos** päätti kokeilla etätiistaiseuran pitämistä puhelimitse. Puheluun osallistui viisi tiistaiseuralaista. Ohjelmassa oli mm. kuulumisten vaihtoa, kanttorin laulua sekä ehtoolliseen osallistumisesta ja seuraavasta etätapaamisesta sopiminen. Palaute kokeilusta on ollut myönteistä.

Normaalisti toukokuussa suurin osa veljeskunnan alaosastoista on lopettelemassa kevätkauden säännöllistä toimintaansa, mutta monin paikoin varaudutaan kesäkauden temppelijuhliin praasniekkoineen. Alaosastojen jäsenet ovat aktiivisesti mukana juhlavalmisteluissa.

Tänä kesänä praasniekkoja ei järjestetä samalla tavalla kuin ennen. Kirkkomme piispat ovat tiedottaneet, että hallituksen uusista linjauksista riippumatta Suomen ortodoksisessa kirkossa noudatetaan kaikkia tällä hetkellä voimassa olevia rajoitustoimia heinäkuun loppuun saakka. Hiippakuntakohtaisissa ohjeissa on tarkennettu, miten esimerkiksi jumalanpalveluksia tai ristisaattoja voidaan turvallisesti toteuttaa ulkona. Ohjeita noudattamalla voimme suojella kirkon jäsenistöä ja turvata mahdollisimman hyvin seurakuntien toiminnan jatkuvuuden.

Mitä minä voin tehdä?

Monenlaisen avun tarve on lisääntynyt koronaepidemian aikana. Jos haluat olla avuksi, ota yhteyttä omaan seurakuntaasi avun tarjoamiseksi. Seurakuntien diakonian kautta mm. jaetaan valmiiksi pakattuja ruokakasseja, tarjotaan kaupassa tai apteekissa käyntiapua ja pidetään yhteyttä eristyksissä oleviin puhelimitse. Pienikin teko voi olla toiselle suuri apu!

Trifonin pyhiinvaellus seuraavan kerran elokuussa 2021

Kesäkausi on perinteisesti huipentunut elokuussa veljeskunnan järjestämään pyhän Trifonin pyhiinvaellukseen. Vallitsevassa tilanteessa on ymmärrettävää, että pyhiinvaellus siirtyy vuodella eteenpäin. Lapin kirkkoherra Jaakko Vainio lähestyi veljeskuntaa kirjeellä, jonka päätteeksi hän kirjoitti: *"Haluan toivottaa kaikille yhdistyksenne vastuuhenkilöille ja koko jäsenistölle terveyttä ja kaikkea hyvyyttä. Toivottavasti voimme jälleen vuonna 2021 kohdata pyhittäjäisämme Trifonin mailla kantaen yhteisiä rukouksia!"*

Tulevia tapahtumia

Vuosijuhlat Oulussa
Veljeskunnan hallitus seuraa aktiivisesti koronatilannetta ja yhteiskunnallisia rajoituksia. Suunnitelmia vuosijuhlien ja vuosikokouksen järjestämiseksi on tehty ja toivomme, että tilanne on syksyllä palautunut sen verran ennalleen, ettei kokoontumisrajoituksia olisi. Vuosijuhlat on tarkoitus pitää Oulussa kaksipäiväisenä tapahtumana **14.-15.11.2020**. Vuosikokous on lauantaina 14.11.2020.

Kirkkolaulupäivät 2021
XIX kirkkolaulupäivät Joensuussa on siirretty tältä keväältä vuodella eteenpäin. Uusi ajankohta on **23.–25.4.2021**. Kirkkolaulupäivät osuvat ensi vuonnakin pääsiäisaikaan. Ohjelma tulee olemaan pitkälti samanlainen kuin tämän kevään suunnitelmissa, mutta jotain aivan uuttakin on tiedossa. Tapahtuman keskiössä ovat kirkkomusiikin koulutus, lapset ja nuoret. Teemasäveltäjä on Timo Ruottinen ja päivien nuottijulkaisu on käytössä sellaisenaan

Jäsentiedot

Kiitos alaosastoille jäsentietojen palauttamisesta!
Suurin osa alaosastoista on palauttanut tiedot, mutta osalta ne vielä puuttuvat. Toiminnanjohtaja on yhteydessä näihin alaosastoihin. Veljeskunnan tilivuosi päättyy kesäkuun lopussa ja sitä ennen tulee jäsentiedot jäsenmaksuineen saada ajan tasalle.

* * *

Metropoliitta Arsenin opintomateriaali ***"Pyhien joukot"*** saa jatkoa tässä jäsenkirjeessä. Vuorossa ovat osat 4 ja 5, ja ne ovat luettavissa myös PSHV sivuilla https://pshv.fi/fi/sivu/opintomateriaalit

Terveyttä ja hyvää kesäkautta toivottaen,

Soili Penttonen

4. PYHÄT PYHITTÄJÄT

Keitä kutsumme pyhittäjiksi?

Pyhittäjiksi kutsumme pyhien joukkoon liitettyjä munkkeja tai nunnia, jotka ovat perustaneet jonkun luostarin tai kilvoitellut pitkään jossain luostarissa. Pyhittäjä sana tarkoittaa siis työllään ja rukouksellaan Jumalalle elämänsä pyhittänyttä henkilöä, jonka kirkko on tunnustanut pyhien joukkoon kuuluvaksi. Kreikkalaisessa perinteessä nimitystä on käytetty lisäksi vielä neitseellistä elämää viettäneistä, mutta ei munkiksi vihityistä miehistä tai naisista, kuten esimerkiksi vuonna 1730 uskonsa vuoksi tunnustajana kuolleesta pyhittäjä Johannes Venäläisestä (muistopäivä 27.5.) tai pyhittäjä-äiti Maria Egyptiläisestä (muistopäivä 1.4.).

Keitä Karjalan pyhittäjiä muistetaan kirkkomme loppusiunauksissa?

Pappi muistelee loppusiunauksissa Valamon luostarin perustajia pyhittäjiä Sergeitä ja Hermania, sekä pyhittäjä Johannesta, joka tunnetaan Valamon vanhuksena. Lisäksi muistellaan Konevitsan luostarin perustaja Arsenia, Syvärin luostarin perustaja Aleksanteria ja Petsamoon luostarin perustanutta Trifonia. Pyhittäjä Trifonia muistellaan lappalaisten valistajana, mutta hänet liitetään loppusiunauksessa Karjalan pyhien joukkoon.

Kuka on uusin Karjalan pyhittäjien joukossa muisteltava ja mistä hänet erityisesti tunnetaan?

Uusimpana kirkkomme pyhittäjänä muistellaan Johannes Valamolaista. Hän toimi vuodesta1921 aina vuoteen 1932 saakka Petsamon luostarin johtajana. Valamon luostarin rippi-isäksi hänet määrättiin 1940-luvun lopulla ja sen lisäksi hän toimi hengellisenä ohjaajana lukuisille maallikoille. Pyhittäjä Johannes tunnetaan ympäri maailmaa ohjattavilleen lähettämistä kirjeistä, joita on julkaistu useille kielille käännettyinä. Konstantinopolin Ekumeenisen patriarkaatin pyhä synodi liitti hänet pyhien joukkoon 29. marraskuuta vuonna 2018 pitämässään kokouksessa.

Onko vielä muita Karjalan pyhittäjiä, kuin nuo edellä mainitut?

Heitä on kaikkiaan kuusi-seitsemänkymmentä riippuen siitä, keitä luetaan alueellisesti Karjalan pyhittäjien joukkoon kuuluviksi. Kirkkokalenterissamme heistä ovat mainittuina: Pahomi Kenjärveläinen (7.1.), Antipa Valamolainen (10.1.), Jeleazar Hanhisaarelainen (13.1.), Afanasi Säntämäläinen (18.1.), Makari Roomalainen (19.1.), Kiril Uusjärveläinen (4.2.), Gennadi ja Nikifor Vasojärveläiset (9.2.), Joona Tuuheatukkainen (17.2.), Valamon pyhittäjämarttyyrit (20.2.), Nazari Valamolainen (23.2.), Job Hanhisaarelainen (6.3.), Lazari ja Afanasi Muromilaiset (8.3.), Jefrosin Sinozerolainen (20.3.), Zosima Solovetskilainen (17.4.), Eufimi, Antoni ja Feliks Karjalanrantalaiset (18.4.), Kiriak Syrjäläinen (28.4.), Kornili Paleostrovilainen (19.5.), Jeleazar, Nazari ja Jevmeni Aunukselaiset (4.6.), Vassian ja Joona Pertominskilaiset (5.6.), Joona Kliimolainen (6.6.), Avraami kenilainen (7.6.), Kiril Velskiläinen (9.6.), Elisa Sumalainen (14.6.), Johannes ja Longin Jaregalaiset (3.7.), Irinark Solovetskilainen (17.7.), Herman Solovetskilainen (30.7.), Feodorit Kuolalainen (17.8.), Avraami Paleostrovilainen (21.8.), Adrian Ondrusovalainen (26.8.), Vassian Krestomirilainen (3.9.), Makari Vysokojärveläinen (19.9.), Joona Jaasjärveläinen (22.9.), Savvati Solovetskilainen (27.9.), Feofil ja Jaakob Omutšalaiset (21.10.), Paraskeva Piriminiläinen

(28.10), Kiprian Storoževilainen (2.11.), Varlaam Kierettilainen (6.11.), Diodor Jurjemäkeläinen (27.11.), Antoni Siijalainen (7.12.), Kiril Tšelmovuorelainen (8.12.) sekä Joona Petsamolainen ja muut Petsamon pyhittäjämarttyyrit (15.12.).

Keitä muita pyhittäjiä muistatte nimeltä?

Keskeisimpinä esimerkkeinä voidaan mainita pyhittäjät Serafim Sarovilainen, Antonios Suuri, Makarios Suuri, Efraim Syyrialainen, Gerasimos Jordanilainen, Simeon Uusteologi, Serafim Vyritsalainen, Johannes Siinailainen, Maria Egyptiläinen, Pafnuti Borovskilainen, Antoni ja Feodosi Kiovalaiset, Arsenios Suuri, Pakomios Suuri, Onufrios Suuri, Pietari Athoslainen, Daavid tessalonikalainen, Antoni Dymskilainen, Andrei Rublev, Sergei Radonežilainen, Athanasios Athoslainen, Paisios Athoslainen, Maria Pariisilainen, Mooses Etiopialainen, Joosef Volokolamskilainen, Siluan Athoslainen, Amvrosi Optinalainen, Johannes Rilalainen, Varlaam Hutynilainen, Nikon Radonežilainen ja Nil Stolobnojelainen.

Millä tavalla Karjalan pyhittäjät liittyvät kirkkomme historiaan?

He ovat toimineet uskon saarnaajina Karjalassa tai Lapissa ja perustaneet luostarin sekä opettaneet ja auttaneet alueen asukkaita sekä kastaneet heitä kristinuskoon.

Millä tavoin pyhittäjäisien ja -äitien pyhyys on ilmennyt?

Opetuksen ja ennustusten sekä elinaikana että kuoleman jälkeen tapahtuneiden ihmetöiden kautta.

Mitä Karjalan pyhittäjin ihmeistä muistatte?

Kaikkien pyhittäjien taivaallisten esirukousten kautta on tapahtunut monia ihmeitä, joista tässä kerrotaan vain muutamia.

Pyhittäjät Sergei ja Herman Valamolainen tunnetaan monista pelastumisihmeistä. Niistä on kirjattu muistiin muiden muassa seuraavat. Vuonna 1849 Evdokim Filippov joutui Laatokalla myrskyssä vedenvaraan ja tarrautui rikkoutuneen veneensä kappaleeseen. Hän oli veden varassa peräti kolme vuorokautta ja rukoili klakkaamatta pyhittäjäisien Sergein ja Hermanin apua. Valamon pyhät kuulivat rukoilijan anomuksen ja lopulta Evdokim pääsi rantaan ja pelastui.

Syksyllä 1850 Matvei Petrov oli tovereineen kalassa Laatokalla, kun nousi kova myrsky, eivätkä miehet päässeet pimenevässä illassa maihin. Yön tullen Matvei alkoi rukoilla pyhittäjiä Sergeitä ja Hermania ja lupasi tehdä puoli vuotta palkatonta työtä luostarissa, jos pelastuu. Pyhittäjät kuulivat hädänalaisen rukouksen, myrsky tyyntyi ja miehet rantautuivat Sortavalaan.

Pyhittäjä Johannes Valamolainen paransi Helsingissä rukouksillaan halvaantuneena olleen Natalia Karhun. Selvänäköisyydessään hän tunsi, että joku rukoilee läheisyydessä ja totesi sen kirjailija Tito Collianderille, jota oli saattamassa linja-autopysäkille. Colliander kysyi asiaa venäjää taitamattomalta naiselta, joka kulki heidän jäljessään. Hämmästyneenä nainen kertoi toistelleensa mielessään Jeesuksen rukousta.

Pyhittäjä Arseni Konevitsalainen karkotti rukouksillaan ja pyhitetyn veden vihmomisella Konevitsan saarella olevasta Hevoskivestä pahat henget, jotka pakenivat saaresta korppiparvena. Paikalliset asukkaat olivat pitäneet aiemmin saarta hevosten ja karjan laitumena ja syksyllä uhranneet kivellä hevosen, jotta karja varjeltuisi pahoilta hengiltä.

Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen esirukousten voimasta on useille lapsettomuudesta kärsineille tapahtunut ihme ja aviopari on saanut toivomaansa jälkikasvua. Andrei Antonov niminen lapsukainen sairastui ja hänen vanhempansa veivät poikaa eri lääkärien luo, mutta eivät saaneet apua. Kun vanhemmat kuulivat pyhittäjä Aleksanterin pyhäinjäännösten äärellä tapahtuneista ihmeistä, he veivät pojan Pyhän Kolminaisuuden luostariin, jossa rukoilivat kokonaisen viikon ja poika parani.

Pyhittäjä Trifon Petsamolainen ilmestyi Venäjän tsaari Feodorille unessa, kun hän joukkoineen oli piirittämässä ruotsalaisten valtaamaa Narvan kaupunkia. Ruotsalaiset olivat saaneet selville, minne tsaari oli leiriytynyt ja kuljettivat yöllä paikalle tykkejä. Tsaarin nukkuessa teltassa hänelle ilmestyi munkki, joka kehotti heti nousemaan ja lähtemään ulos. Tsaari tiedusteli munkin nimeä, ja tämä kertoi olevansa Trifon, jolle keisari oli lähettänyt avustusta. Herättyään tsaari meni ulos ja samassa ruotsalaiset avasivat tulen ja yksi tykinkuulista osui teltassa juuri siihen kohtaan missä tsaarin vuode sijaitsi.

Keille pyhittäjille on Suomessa omistettu kirkko tai rukoushuone?

Helsingin hiippakunnassa on Tapiolassa pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappeli, Lohjalla Karjalan pyhittäjien ja valistajien kirkko, Loviisan hautausmaalla pyhittäjä Serafim Sarovilaisen kappeli, Hyvinkäällä Karjalan pyhittäjien ja valistajien kirkko ja Vilppulassa pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisten kirkko.

Karjalan hiippakunnassa on Valamon luostarissa pyhittäjäisien Sergei ja Herman Valamolaisten kirkko ja kaikkien Valamon pyhien kirkko sekä pyhittäjä Herman Alaskalaisen tsasouna, Koverossa pyhittäjä Herman Alaskalaisen tsasouna, Saarijärvellä pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen tsasouna, Keiteleellä pyhittäjä Arseni Konevitsalaisen kirkko, Kaavilla pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna, Nurmeksessa pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna, Leppävirralla pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen tsasouna, Savonlinnassa pyhittäjä Serafim Sarovilaisen tsasouna, Mikkelissä pyhittäjä Serafim Sarovilaisen ja Polvijärvellä pyhittäjä Johannes Venäläisen tsasouna.

Oulun hiippakunnassa on Kajaanissa pyhittä Lasari Muromilaisen tsasouna, Kuhmossa Karjalan pyhittäjien ja valistajien kirkko, Nellimissä pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkko, Sevetissä pyhittäjä Trifon Petsamolaisen kirkko, Tervolassa pyhittäjä Trifon Petsamolaisen tsasouna ja Lapualla pyhittäjä Serafim Sarovilaisen tsasouna.

Keiden pyhittäjien nimelle on Suomessa omistettu joku järjestö?

Suomessa on kaksi pyhittäjien nimiä kantavaa järjestöä: Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. sekä Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen seura ry.

5. PYHÄT PALKATTA PARANTAJAT

Keitä kutsumme palkatta parantajiksi?

Nimitystä käytetään eräistä pyhien joukkoon liitetyistä, lääkärinä toimineista ja palkatta sairaita lääkinneistä ja hoitaneista henkilöistä. Kreikassa palkatta parantajasta käytetään nimitystä ”anargiros” ja Venäjällä ”besserebrennik”, jotka kumpikin käännettynä tarkoittaa ”hopeatonta”. Nimitys viittaa hopearahaan, jolla lääkäripalveluksesta maksettiin sekä siihen, etteivät nämä parantajat pyytäneet köyhiltä työstään palkkiota.

Keitä ortodoksinen kirkko muistelee jumalanpalveluksissa palkatta parantajina?
Palkatta parantajina ortodoksisessa kirkossa muistellaan pyhiä Kosmasta, Damianosta, Kyyrosta, Johannesta, Panteleimonia, Hermolaosta, Sampsonia, Diomedesta, Mokiosta, Aniketosta, Thallelaiosta ja Trifonia.

Missä palveluksissa heidän nimensä mainitaan?
Heidät muistetaan jokaisen liturgian valmistavassa osassa eli proskomidissa, ehtoopalveluksen lopussa toimitettavassa litaniassa, pienessä vedenpyhityksessä ja sairaanvoitelun sakramentissa.

Onko vielä muita palkatta parantajia?
Palkatta parantajina muistellaan myös Zinais ja Filonilli Tarsoslaisia, joiden muistopäivä on 11. lokakuuta. Heidän lisäkseen käännytään rukouksin myös niiden pyhien puoleen, joiden esirukouksien tiedetään auttavaan johonkin nimenomaiseen vaivaan. Tällaisia ovat esimerkiksi pyhittäjä Mooses Etiopialainen (28.8.) himokkaista haluista päästäjä, pappismarttyyri Myron (17.8.) kuume- ja horkkataudista parantaja, marttyyri Longinos Sadanpäämies (16.10) silmätaudista parantaja sekä marttyyri Bonifatius (19.12) alkoholismista vapauttaja.

Minä aikana pyhät palkatta parantajat elivät?
Pyhät Kosmas ja Damianos kuolivat noin 283, pyhät Kyyros ja Johannes vuonna 311, pyhät Panteleimon, Hermolaos ja Aniketos vuonna 305, pyhä Sampson vuonna 532, pyhä Diomedes vuonna 298, pyhä Mokios noin vuonna 300, pyhä Thallelaiosta vuonna 284 ja pyhä Trifon vuonna 250. Eli he kaikki olivat varhaiskristillisiä pyhiä. Pyhää Sampsonia lukuun ottamatta he elivät vainojen aikana, jolloin kristinusko ei vielä ollut Rooman valtakunnan pääuskonto.

Millä tavoin pyhien palkatta parantajien pyhyys on ilmennyt?
Nimensä mukaisesti he ovat lääkinneet ja hoitaneet köyhiä ihmisiä vaatimatta heiltä rahallista korvausta. Heille oli totta Vapahtajan kehotus: *"Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa spitaalisia ja ajakaa pois pahoja henkiä. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa." (Matt.10:8), sekä Kristuksen opettavat sanat: "Totisesti kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle." (Matt. 25:40) He tunsivat myös pyhän apostoli Paavalin vakuutuksen: "Pelastaakseni teidät uhraan mielihyvin omat varani, uhraan vaikka itsenikin.* (2. Kor. 12:15)

Mitä pyhien palkatta parantajien ihmeistä muistatte?
Pyhä suurmarttyyri ja parantaja Panteleimon herätti rukouksellaan käärmeen puremaan kuolleen lapsen ja paransi sokean miehen. Palkatta parantajat Kosmas ja Damianos Roomalaiset paransivat heidät pidätyttäneen keisari Carinuksen vinoon menneen kaulan. Kyyros ja Johannes paransivat Jerusalemin patriarkka Sofronioksen heikentyneen näön.

Keille pyhille palkatta parantajille on Suomessa pyhitetty kirkko tai rukoushuone?
Suomen ortodoksisella kirkolla ei ole ainoatakaan pyhille palkatta parantajille pyhitettyä kirkkoa tai rukoushuonetta. Oulun hiippakuntaan kuuluvassa Parkanon kaupungissa on yksityinen pyhille palkatta parantajille Kosmakselle ja Damianokselle omistettu rukoushuone.

Ketkä kirkkomme vaikuttajista muistelevat pyhiä palkatta parantajia taivaallisina esirukoilijoinaan?
Vain metropoliitta Panteleimon muistelee suurmarttyyri ja parantaja Panteleimonia omana taivaallisena esirukoilijanaan.